

Lidköpings kommun

Rektorn vid De la Gardiegymnasiet enhet 3

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i De la Gardiegymnasiet enhet 3
i Lidköpings kommun

Tillsyn i De la Gardiegymnasiet enhet 3

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lidköpings kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

De la Gardiegymnasiet enhet 3 besöktes av Skolinspektionen den 25 februari 2014 och den 24 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Lidköpings kommun anordnar gymnasieutbildning vid De la Gardiegymnasiet, som är indelad i sex skolenheter. Varje skolenhet som omfattar ett antal program, leds av en rektor. Lärarna ingår i arbetslag som organiseras utifrån respektive program. Flertalet skolenheter har också lärare som av skolan benämns som satellitlärare, vilket innebär att de organisatoriskt tillhör en skolenhet men även undervisar på andra skolenheter. Rektorn på enhet 3 bildar tillsammans med övriga fem rektorer en gemensam skolledningsgrupp. En av rektorerna fungerar som samordnande rektor.

Detta beslut avser enhet 3 som bedriver utbildning inom ekonomiprogrammet med inriktningarna ekonomi och juridik, humanistiska programmet (endast årskurserna 2 och 3 läsåret 2013/14), samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningarna medier, information och kommunikation samt samhällsvetenskap och vård- och omsorgsprogrammet med inriktningarna akutsjukvård och räddningsmedicin eller människans säkerhet, funktionsnedsättning och människans säkerhet samt psykiatri och människans säkerhet. Enheten ansvarar också för Riksidrottsgymnasiet i tennis där samtliga elever går på samhällsvetenskapsprogrammet. Enhet 3 är samlokaliserad med de övriga skolenheterna på De la Gardiegymnasiet och är med sina cirka 570 elever den största enheten.

Av offentlig statistik från läsåret 2012/13 framgår att andelen elever som fullföljde sin utbildning inom fyra år redovisat per program var 97 procent för samhällsvetenskapsprogrammet jämfört med 91 procent för riket och 87 procent för omvårdnadsprogrammet (riket 76). Den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutade sin utbildning år 2013 var 16,1 för samhällsvetenskapsprogrammet (riket 14,7) och 13,3 för omvårdnadsprogrammet (riket 13,4). Andelen elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola var i nivå med eller något över motsvarande förhållande i riket. För samhällsvetenskapsprogrammet 97procent (riket 92) och omvårdnadsprogrammet 81procent (riket 83).

Helhetsbedömning

Rektorn och lärarna på enhet 3 vid De la Gardiegymnasiet måste utveckla strukturer och rutiner för hur utbildningarnas resultat, framför allt kunskapsresultat, systematiskt ska följas upp, analyseras och dokumenteras samt åtgärdas i förhållande till de nationella målen.

Tillsynen visar att elevernas kunskapsresultat på enhet 3 vid De la Gardiegymnasiet avseende andel elever som fullföljer utbildningen är högre på samhällsvetenskapsprogrammet jämfört med motsvarande utbildning i riket. Även den genomsnittliga betygspoängen på programmet är högre än i riket.

Skolenheten bedriver inte heller ett kvalitetsarbete som omfattar effekter av dess arbete med elever som är i behov av särskilt stöd. Det är av stor vikt att skolenheten utvärderar och utvecklar sina rutiner och sin organisation avseende detta arbete, eftersom tillsynen visat på brister inom området. Det finns elever som fått betyget F (ej godkänt resultat) utan att skolan kan visa dokumentation som styrker att elevens eventuella behov av särskilt stöd har utretts eller att beslut om åtgärdsprogram fattats. De åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller inte alltid lagens krav. Det har vidare framkommit att alla elever inte får tillgång till det stöd de är i behov av, vilket delvis kan förklaras av hur skolenheten valt att organisera sitt arbete med särskilt stöd, samt att det planerade eller insatta särskilda stödet för en elev inte alltid följs upp och utvärderas.

Skolinspektionen ser att ett flertal de brister som framkommer vid denna tillsyn även förekom vid tillsynen år 2008 "Regelbunden tillsyn i De la Gardiegymnasiet" (Dnr 43-SV2008:1368) samt även i kvalitetsgranskning av betygssättningen vid skolan år 2010 (Dnr 40-2009:3677). Hit hör bland annat brister i det systematiska kvalitetsarbetet, det särskilda stödet och skolans rutiner i samband med betygssättningen. Kvalitetsgranskningen pekade särskilt på behov av att förbättra kvalitetssäkringen av betygssättningen, vidta åtgärder för att både fördjupa och bredda bilden av hur betygsresultaten ser ut och att analysera betygsresultaten över tid. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att samma brister förekommer även vid denna tillsyn.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som enhet 1 vid De la Gardiegymnasiet måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lidköpings kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade

brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för läsåret 2013/14. Av planen framgår vilka kartläggningar och främjande insatser som ska göras under året. Skolan har genomfört en kartläggning i form av en enkät med skolans elever. Resultaten av enkäten som gjordes våren 2013 visar att det förekommer kränkande behandling på skolan, både mellan elev-elev och mellan vuxen-elev. De förebyggande åtgärder som skolan anger med anledning av detta anger endast allmänt hållna åtgärder, men generellt agerar skolan när det uppkommer situationer där kränkningar kan förekomma. Skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling innehåller inte någon redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts. Vid intervjuer med elever och lärare framkommer att de inte känner till planen.

Utredningen visar att enhet 3 vid De la Gardiegymnasiet inte har en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav. Planen innehåller inte någon redogörelse för hur skolenheten genomförde föregående års åtgärder mot kränkande behandling och inte heller konkreta och relevanta åtgärder på grundval av den kartläggning som skolenheten genomfört. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.
- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Säkerställa att åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i sin situation på skolan, ska rektor se till att behoven skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I intervjuer med lärare och rektor framgår att enhet 3 vid De la Gardiegymnasiet inte har organiserat särskilt stöd i den omfattning och på det sätt eleverna har rätt till. Det särskilda stödet ges ofta i en öppen verksamhet genom det så kallade DLG-stödet. Elever, lärare och rektor uppger vid intervjuer att det finns elever som inte har drivkraften att besöka verksamheten och därmed inte får tillgång till det stöd de har rätt till. Lärarna uppger vid intervjun att de uppfattar att stödet handlar "mer om att ge en diagnos än att erbjuda hjälp". För uppgifter i samband med det särskilda stödet används i betydande utsträckning en personalkategori som benämns "undervisningsassistenter" och som saknar formell pedagogisk utbildning.

Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som utarbetats för elever vid enhet 3. Det är rektor som skriver åtgärdsprogram efter möte med elevhälsan. Av åtgärdsprogrammen framgår inte alltid tydligt vilka elevens behov är och vilka åtgärder som ska vidtas eller hur de ska följas upp. Ofta anges de nationella kunskapskraven utan koppling till relevanta åtgärder. Många av de åtgärder som anges är åtgärder som eleven ska vidta i stället för skolan. Vidare framkommer vid intervju med elevhälsan att det ibland saknas uppföljningar av de åtgärder som finns i åtgärdsprogrammen och att det i vissa

fall när det görs uppföljningar inte tydligt bedöms om de åtgärder som satts in gett effekt. Skolinspektionen har vid dokumentstudier även konstaterat att det finns elever som fått betyget F i ett eller flera ämnen utan att skolenheten upprättat ett åtgärdsprogram eller efter utredning fattat beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Elevens behov av särskilt stöd har således inte uppmärksammats.

Av utredningen framgår att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Vidare framgår att det finns brister i åtgärdsprogrammen då elevens behov inte framgår samt att det inte heller framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen vid skolenheten följs inte heller alltid upp och utvärderas. Därmed saknar skolan kunskap om de stödinsatser som används, på bästa sätt motsvarar elevens behov. Rektorn ska fatta beslut om åtgärdsprogram och se till att det i programmen anges vilka behoven är hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.
- Läraren ska vid bedömning och betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper.
- Eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras fortlöpande om elevens utveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisning vid den tidpunkt då betyg ska sättas. Finner den eller de som har fattat beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att

betyget sänks. Enligt läroplanen ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Eleven och elevens vårdnadshavare ska enligt skollagen fortlöpande informeras om elevens utveckling.

Vid intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer bilden av att flertalet lärare på enheten ger eleverna möjlighet att visa upp de kunskaper och förmågor som framgår av kursplanens mål och betygskriterier. De uppger dock att det också finns exempel på lärare och ämnen där betygen påverkas av faktorer som saknar stöd i kursplanens mål och betygskriterier. Ett exempel som angavs var betygssättningen i idrott och hälsa som grundades på kriterier som det inte finns stöd för i bestämmelserna. Vid intervjuerna framkommer också att det varierar i vilken utsträckning lärarna ger eleverna en bild av deras kunskapsutveckling inom de olika ämnena. Skolan har en digital så kallad lärplattform där alla lärare ska lägga ut information om elevernas kunskapsutveckling. Men alla lärare gör inte detta, enligt de elever och lärare som intervjuades. Rektorn bekräftar denna bild och uppger att det varierar inom enheten samt att det finns vissa lärare som inte sköter sitt uppdrag att presentera elevernas kunskapsutveckling. Rektorn har efter sin första tid på skolenheten också initierat ett utvecklingsarbete kring bedömning och betygssättning. Skolinspektionens utredning visar även på formella fel i betygssättningen. Bland annat har ändringar gjorts i betygskatalogen så att elevers betyg sänkts.

Utredningen visar att eleven och dess vårdnadshavare inte fortlöpande informeras om elevens utveckling av samtliga lärare. Utredningen visar vidare att det finns lärare som sätter betyg på felaktiga grunder och på ett felaktigt sätt. Brister i samverkan mellan lärare riskerar få till konsekvens att elevens betyg beror på vilken lärare det är som sätter det och att betygens likvärdighet och rättssäkerhet försämras. Likvärdigheten påverkas också av att lärare på enhet 3 förhåller sig på olika sätt till bestämmelserna. De skillnader i betygssättning som uppstår som en konsekvens av att vissa lärare inte följer bestämmelserna medan andra gör det försämrar betygens likvärdighet. Rektorn ska därför se till att lärarna är väl förtrodda med regelverket som gäller för betygssättning och att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar samt att eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling.

Författning

3 kap. 4 § skollagen

8 kap. 1-3 §§ gymnasieförordningen, Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg

3 kap. 14 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att konstaterade utvecklingsbehov redovisas till huvudmannen

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna, ansvar för skolans resultat. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Av dokumentation och samtal med rektorn för enhet 3 på De la Gardiegymnasiet framgår att det vid skolenheten saknas en sammanställning och analys av det samlade resultatet i förhållande till kunskapskraven. Det framkommer också att det inte heller finns rutiner för att redovisa resultat och konstaterade brister till huvudmannen. Av intervju med rektorn och i den verksamhetsredogörelse rektorn lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen, framgår att skolenheten i likhet med övriga enheter inom De la Gardiegymnasiet har ambitionen att framöver tydliggöra kunskapsresultaten genom anskaffandet av en speciell programvara. Av intervjuer med lärare på enhet 3 framgår att de i liten utsträckning diskuterar eller analyserar skolans samlade resultat. Överlag är lärarnas kännedom om skolresultaten låg.

Skolinspektionen bedömer vidare att det inte finns något fungerande systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. Skolenheten har för närvarande inga strukturer och rutiner för hur utbildningarnas resultat, framför allt kunskapsresultat, systematiskt ska följas upp, analyseras och dokumenteras i förhållande till de nationella målen. Skolan hänvisar till ett systematiskt kvalitetsarbete "SKA" som bland annat ska redovisa resultatet av arbetet med värdegrunden. Sammanställningen begränsas till att redogöra för den enkät som skolan genomför. Inte heller kan Skolinspektionen se att kvalitetsarbetet skapar delak-

tighet och dialog om måluppfyllelsen och om orsakerna till eventuella brister. Rektorn ska därför se till att det inom skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Lidköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska omfatta psykologiska insatser.

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av intervjuer med personal vid enhet 3 framgår att det finns elever som har behov av studiehandledning på sitt modersmål. Enligt lärarna får några enskilda elever studiehandledning, men inte alla som är i behov av det.

Av utredningen framgår att studiehandledning inte ges till alla elever som behöver det. Rektorn ska se till att alla elever som har rätt till studiehandledning ges detta.

För eleverna i gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot målen ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolenheten har enligt rektorn tillgång till skolläkare, skolsköterska, kurator och specialpedagog. Psykologtjänster anlitas externt och vid behov. Rektorn uppger dock att det inom elevhälsan saknas tillgång till psykolog när det gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vilket även bekräftas vid

intervjun med elevhälsans personal. Anledningen enligt rektorn är att det inte gått att rekrytera en psykolog till elevhälsoteamet.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte har tillgång till psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Rektorn ska därför se till att en sådan kompetens finns tillgänglig vid skolenheten.

Författning

2 kap. 25 § skollagen, 9 kap. 9 § gymnasieförordningen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Mats Aronsson och avdelningsjurist Charlotte Fagher deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Beslutsfattare

Hans Enckell
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.